

Sygn. akt I ZZ 9/22

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziellewicz

na posiedzeniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w związku z pismem SSN P. P., obrońcy SSA M. P. – D., z dnia 5 października 2022 r. zawierającym oświadczenie o cofnięciu wniosku o wyłączenie ławnika SN Aleksandra Popończyka od udziału w rozpoznaniu sprawy I ZZ 9/22

postanowił

pozostawić bez rozpoznania złożony ustnie do protokołu, na posiedzeniu w dniu 20 września 2022 r., wniosek SSN P. P., obrońcy SSA M. P.– D., o wyłączenie ławnika SN Aleksandra Popończyka od udziału w rozpoznaniu sprawy I ZZ 9/22.

UZASADNIENIE

W trakcie posiedzenia w dniu 20 września 2022 r. w sprawie I ZZ 9/22, SSN P. P. – obrońca SSA M. P. – D., złożył ustnie, do protokołu, wniosek o wyłączenie ławnika SN Aleksandra Popończyka od udziału w rozpoznaniu tej sprawy (k. 248).

Po złożeniu tego wniosku Przewodniczący poinformował, że jego złożenie nie stoi na przeszkodzie kontynuowaniu posiedzenia, a po rozpoznaniu wniosku o wyłączenie, w przypadku wyłączenia ławnika SN Aleksandra Stefana Popończyka od udziału w sprawie I ZZ 9.22, czynności procesowe dokonane z jego udziałem staną się bezskuteczne, a zatem upadnie rozstrzygnięcie wydane w niniejszej sprawie (art. 42 § 3 zd. 2 i 3 k.p.k.)

W dniu 5 października 2022 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej wpłynęło pismo, w którym SSN P. P. – obrońca SSA M. P. – D., cofa swój wniosek z dnia 20 września 2022 r. o wyłączenie ławnika SN Aleksandra Popończyka od udziału w rozpoznaniu sprawy I ZZ 9/22

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Przepisy Rozdziału 3 działu II. Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów i asesorów sądowych ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych – dalej powoływana jako u.s.p., nie zawierają unormowania dotyczącego wyłączenia ławników od udziału w rozpoznaniu sprawy dyscyplinarnej. W tej sytuacji zgodnie z art. 128 u.s.p. należy stosować odpowiednio przepisy k.p.k. (por. art. 44 k.p.k.)

Bezspornym jest, że SSN P. P. - obrońca SSA M. P. – D., cofnął wniosek o wyłączenie ławnika SN Aleksandra Popończyka od udziału w rozpoznaniu sprawy I ZZ 9/22 (por. pismo SSN P. P., które wpłynęło w dniu 5 października 2022 r. – k. 292). K.p.k. nie zawiera przepisu, który ustanawiałby regułę w kwestii odwołałości czynności procesowych stron. W doktrynie procesu karnego pojawił się pogląd, iż co do zasady strona swego oświadczenia procesowego nie może odwołać, a wyjątki od tej zasady są wyraźnie wskazane w ustawie procesowej (por. np. art. 431 k.p.k.). Inni z kolei wskazują, że oświadczenia woli uczestników procesu mogą być cofnięte do czasu ich załatwienia, o ile ustawa nie wprowadza ograniczenia w tej mierze lub nie występują okoliczności uniemożliwiające odwołanie czynności (por. np. S. Śliwiński, Proces karny przed sądem powszechnym. Zasady ogólne, Warszawa 1948, s. 430, W. Daszkiewicz, Proces karny. Część ogólna, Poznań 1996, s. 237, I. Nowikowski, Zagadnienie odwołałości czynności stron w projekcie kodeksu postępowania karnego, w: T. Bojarski, E. Skrętowicz (red.), Problemy reformy prawa karnego, Lublin 1993, s. 322 – 323, B. Janusz – Pohl, w: P. Wiliński (red.), Polski proces karny, Warszawa 2020, s. 184 – 187). W wyroku z dnia 16 lutego 1931 r., sygn. akt II 3 K 1173/30, Sąd Najwyższy podkreślił, że k.p.k. z 1928 r. nie zawiera żadnego przepisu, według którego złożone przez strony oświadczenia w kwestiach formalnych byłyby dla nich bezwzględnie wiążące, a „przyjęcie podobnej tezy nie dałoby się wprost pomyśleć” (OSP 1931, poz. 295). Z kolei w uzasadnieniu uchwały składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23

stycznia 1975 r., sygn. akt VI KZP 44/74, przyjęto istnienie zasady, iż oświadczenie woli stron może być skuteczne cofnięte, aż do czasu wydania opartego na nim rozstrzygnięcia, jeżeli ustawa nie wprowadza wyraźnego odmiennego ograniczenia (OSNKW 1975, z. 3 – 4, poz. 34). Trafnie wskazuje I. Nowikowski, że cyt. „Brak w k.p.k. przepisu ogólnego, przewidującego regułę odwołalności, nie jest przeszkodą do przyjęcia owej reguły w odniesieniu do czynności procesowych stron, polegających na składaniu oświadczeń woli. Kwestię odwołalności tych czynności należy łączyć z fakultatywnością jej dokonania przez stronę. Tylko w sytuacji gdy uczestnik procesu korzysta z autonomii woli w zakresie podjęcia decyzji odnośnie do dokonania czynności, jest on władny uchylić się od skutków czynności, bowiem do jej przedsięwzięcia nie był zobligowany przez prawo procesowe. Jeżeli dokonanie czynności przez stronę byłoby w konkretnej sytuacji obligatoryjne, to wówczas w zasadzie nie byłoby możliwości cofnięcia czynności” (cyt. I Nowikowski, *Odwoływalność czynności procesowych stron w polskim procesie karnym*, Lublin 2001, s. 57).

Sąd Najwyższy orzekający w niniejszym składzie prezentuje pogląd, że oświadczenia woli uczestników procesu mogą być cofnięte do czasu ich załatwienia, o ile ustawa nie wprowadza ograniczenia w tej mierze lub nie występują okoliczności uniemożliwiające odwołanie czynności.

W realiach sprawy I ZZ 9/22, nie rozpoznano do dnia dzisiejszego złożonego ustnie do protokołu na posiedzeniu w dniu 20 września 2022 r. wniosku SSN P. P., obrońcy SSA M. P.– D., o wyłączenie ławnika SN Aleksandra Popończyka od udziału w rozpoznaniu sprawy I ZZ 9/22.

W takiej sytuacji, dopuszczalna czynność procesowa obrońcy z dnia 5 października 2022 r. (tj. oświadczenie o cofnięciu wniosku o wyłączenie ławnika SN Aleksandra Popończyka od udziału w rozpoznaniu sprawy I ZZ 9/22), skutkowałą rozstrzygnięciem jak na wstępie (odnośnie formuły rozstrzygnięcia zastosowano w drodze analogii przepis art. 432 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p.).

